

Utfallsprognos 2 2018

Funktionsstödsnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Uppföljning av verksamhet	4
Viktiga händelser	4
Uppföljning av ekonomin	10
Utfall och prognos	10
Kommentar till utfall.....	10
Kommentar till prognos	11
Beslutade/planerade åtgärder	13
Investeringsram.....	14

Sammanfattning

Funktionsstödsnämnden ansvarar för insatser inom ramen för LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade), insatser inom socialpsykiatri till vuxna samt insatser till barn med fysiska funktionsnedsättningar eller svår somatisk sjukdom. Övervägande del av nämndens verksamhetsområden är lagstadgad, vilket innebär skyldighet att verkställa beslutade insatser trots ekonomiska utmaningar.

Funktionsstödsnämnden kan inom sina ansvarsområden långsiktigt se stora möjligheter till utveckling av verksamhet och effektivt resursutnyttjande. För 2018 prognostiserar nämnden en negativ budgetavvikelse om 19 700 tkr. Det innebär ett förbättrat resultat med drygt 9 000 tkr jämfört med prognosen till delårsrapport 2.

Kommunfullmäktige tilldelade funktionsstödsnämnden 60 000 tkr i tillfälligt utökad kommunbidrag 2018 för att finansiera prognostiserat underskott avseende personlig assistans (KF 180619 - 20). Den ekonomiska effekten av kostnadsövertalningen från den statliga personliga assistansen beräknas överskrida finansieringen via tillfälligt utökad kommunbidrag och resultera i en negativ budgetavvikelse om 12 400 tkr för året. Budgetavvikelsen balanseras delvis av prognostiserat överskott inom personlig assistans SFB. Volymökningen gällande kommunala beslut om personlig assistans LSS och andra LSS insatser till följd av Försäkringskassans åtstramningar kring beslut om personlig assistans enligt SFB med statlig assistansersättning bedöms fortsätta framöver. Framtida förändringar på nationell nivå till följd av LSS-utredningen som ska vara klar den 15 december 2018 kan på sikt påverka utvecklingen. Nämnden har inte möjlighet att påverka de ekonomiska konsekvenser som ändringar i lagstiftning och praxis på personlig assistans området medför.

Hälso- och sjukvårdsverksamheten prognostiserar ett underskott för 2018 om 27 300 tkr. Arbetsmarknadens begränsade utbud av sjuksköterskor leder till att HSL-verksamheten måste tillsätta vakanser med inhyrda tjänster från bemanningsföretag, vilket innebär betydligt högre kostnader och beräknas resultera i en negativ budgetavvikelse för året.

LSS-boenden personkrets 1, 2 och 3 prognostiserar ett underskott om 19 300 tkr till följd av ökat resursbehov för målgruppen. Försenad start för nya LSS-boenden genererar ett överskott om 13 000 tkr.

Gemensam service redovisar ett överskott om 15 800 tkr. Överskottet beror i huvudsak på budgeterade medel för oförutsedda kostnader.

Funktionsstödsnämnden beslutade på sitt sammanträde den 25 april om en åtgärdsplan som innefattar åtgärder för ett förbättrat ekonomiskt resultat 2018 men även ett påbörjat arbete med en långsiktighet i att inför budget 2019 uppnå en ekonomi i balans.

Funktionsstödsnämnden arbetar med beslutade åtgärder som innebär kostnadsreduceringar inom verksamheten. I avdelningarnas åtgärdsplaner är det främst vakanshållningar, samarbete mellan enheterna och restriktivitet när det gäller inköp som anges som besparingsåtgärder för 2018. Även översyn av externa platser enligt socialtjänstlagen finns med i åtgärdsplanen.

Förstärkning av boendestöd och ett gemensamt teamarbete tillsammans med regionen kan motverka köp av kostsamma externa platser.

Myndighetsfunktionen har genomfört en ny organisation för att specialisera sig inom bl.a. personlig assistans. Juridisk rådgivning och regelbundna uppföljningar av personlig assistans sker under året.

För avdelningarna motsvarar antagna besparingsåtgärder en kostnadsreducering med drygt 20 000 tkr för året. I det prognostiserade resultatet till utfallsprognos 2 har hänsyn tagits till den ekonomiska effekt som förvaltningens åtgärdsplan beräknas ge.

Uppföljning av verksamhet

Viktiga händelser

Malmö stads omorganisation som trädde i kraft i maj 2017 ger fortsatt effekt även 2018, vilket påverkar verksamhet och ekonomi. Arbetet med att kvalitetssäkra verksamheterna har pågått under året. Ett exempel är nämndens myndighetsutövning där mängden ansökningar och ärenden är hög. Arbeta pågår med att förebygga kötider samt kvalitetssäkring utifrån ett ekonomiskt perspektiv. Uppföljningar genomförs samt juridisk utbildning och rådgivning sker löpande under året.

Funktionsstödsnämnden har fortsatt en stor utmaning när det gäller hållbar ekonomi, framförallt för HSL-verksamheten, personlig assistans LSS och LSS-boenden.

Det tidigare planeringsarbetet har under hösten resulterat i konkreta satsningar när det gäller **brukarsamverkan och brukarinflytande**, förebyggande åtgärder och ökad långsiktighet i stödet, med syfte att ge nämndens målgrupper goda möjligheter till självbestämmande, delaktighet och självständighet.

Brukarsamverkan sker enligt en struktur som tagits fram gemensamt av brukarorganisationer, brukare och funktionsstödsförvaltningen. En gång om året hålls ett brukarråd som planeras gemensamt av funktionsstödsförvaltningen och organisationerna. Brukarrådet är även öppet för Malmöbor som inte är knutna till en förening. Det första brukarrådet, som ägde rum den 20 september hade ett femtiotal deltagare från 15 organisationer. Deltagarna återkopplar synpunkter från dialogen i sina respektive organisationer. Samverkan med brukarorganisationerna sker också på avdelnings-, enhets- och sektionsnivå. Inom respektive verksamhetsområde, LSS och socialpsykiatri, finns en utsedd kontaktperson som ska vara länken mellan medborgare, organisationer och avdelningarna för att ge stöd och slussa frågor rätt.

Funktionsstödsförvaltningen har bland annat på uppdrag av funktionsstödsnämnden under året arbetat på flera olika sätt med att öka målgruppens möjligheter till delaktighet, med fokus på de allmänna valen i september. Förvaltningen arrangerade valverkstäder, tog fram valguider på lätt svenska, material med bildstöd och material för synskadade samt valaffischer med tillgänglighetsinformation. Dessa insatser publicerades på Komin, Malmo.se och funktionsstödsförvaltningens facebookside. Ett utskick med valaffischer gick ut till dagliga verksamheter och boenden inom LSS och socialpsykiatri. En sida på Komin, delaktighet och demokrati, skapades. Löpande information för chefer och medarbetare har skett via artikelserien ”På spaning efter ökat valdeltagande” på Komin.

Arbete pågår med att utveckla utbudet och insatserna ytterligare för att förbättra livskvaliteten för personer med psykisk funktionsnedsättning. Verksamheten arbetar för att förstärka brukarmedverkan och samverkan med idéburna sektorn. Fokus ligger på att kartlägga utbudet som idéburna sektorn har till målgruppen och på att utveckla samarbetet rörande sysselsättning och fritidsaktiviteter. I slutet av oktober bjöds Malmöbor och idéburna organisationer in till en workshop på temat ökat medborgarinflytande i socialpsykiatri. Arrangemanget vände sig särskilt till personer med erfarenhet av psykisk ohälsa/psykisk funktionsnedsättning – egen eller som närstående samt till idéburna organisationer som ger stöd och driver viktiga frågor inom socialpsykiatri.

Inom ramen för den strategiska **handlingsplan för utveckling av arbetet med personer med utmanande beteende** som är framtagen under året, satsar funktionsstödsförvaltningen på bred front med ett 20-tal olika konkreta aktiviteter under hösten. Syftet är att ge bra stöd och service till de Malmöbor som har rätt till insatser enligt LSS och SoL så att de kan leva ett liv med god kvalitet.

En aktivitet hösten 2018 är studiecirklar om stöd till personer med utmanande beteenden för medarbetare inom LSS bostäder och korttidsverksamheten. Personer med kognitiva funktionsnedsättningar behöver ett samordnat stöd för att förebygga att de utvecklar ett utmanande beteende. Studiecirkelarna innebär ett strukturerat, verksamhetsnära stöd som ger redskap att arbeta med sitt eget bemötande i arbetet med brukarna, men även för att bygga upp en kompetens som håller i situationer som utmanar verksamheterna.

Andra aktiviteter är bland annat checklistor om psykisk och somatisk ohälsa som medicinskt ansvariga

sjuksköterskor (MAS) tar fram och ska bli tillgängliga för alla verksamheter framöver.

Checklistorna blir ett konkret verktyg för verksamheterna i det förebyggande arbetet gällande brukarnas hälsa, för att öka möjligheterna till att de erhåller adekvat vård och att det erbjuds stödinsatser som motsvarar behovet.

Ett annat exempel på aktiviteter är att cheferna i funktionsstödsförvaltningen har inlett en dialog för samverkan för utveckling av sammanhållet stöd till brukare.

Införandet av **stödteam** är en annan satsning som funktionsstödsförvaltningen arbetar med för att på ett bättre sätt möta personer med utmanande beteende. Det kan handla om en förändrad situation för brukare som redan finns i verksamheten eller om brukare som flyttar in till ett befintligt boende och under en tid behöver förstärkt stöd. Att använda stödteam kan även ses som ett förebyggande arbete som kan medföra positiva effekter både för brukare, medarbetare och ekonomi.

Nämnden har flera verksamheter inom vilka brukaren kan beviljas kortare insatser, exempelvis personlig assistans, ledsagar- och avlösarservice SoL och LSS samt i viss mån boendestöd.

För att säkerställa kontinuitet, trygghet och kvalitet för brukarna, trygga och mer attraktiva tjänster för personalen med heltid som norm samt en säker och ekonomiskt hållbar verksamhet kommer funktionsstödsnämnden att inrätta ett **geografiskt team som ansvarar för korta insatser** samt hemtjänstinsatser till nämndens målgrupp. Inledningsvis planerar nämnden att genomföra en pilot med ett geografiskt team med upptagningsområde i de centrala delarna av Malmö. Piloten ska starta upp i slutet av 2018 eller i början av 2019.

Nämnden arbetar för att ett antal av de personer som idag har **extern plats enligt SoL** erbjuds plats i Malmö. Flera av de personer som har en extern plats enligt SoL har haft det i flera år, deras behov består främst av bostad, boendestöd samt social samvaro.

Genom sammanhållen planering kring brukaren, där exempelvis personal från boendestöd, mötesplats och handkraft ingår kan ett paket sys ihop anpassat utifrån brukarens behov. Denna typ av lösning är även mer resurseffektiv än vad externa platser är.

I början av 2019 startar ett nytt SoL boende med åtta lägenheter. Syftet är att kunna erbjuda boende till brukare som annars skulle varit hänvisade till externa platser samt i lämpliga fall kunna låta de brukare som idag har en extern plats återvända till Malmö.

Myndigheten

Sedan omorganisationen 2017 har förvaltningens myndighet arbetat med att säkra kvalitén på utredningarna och uppnå en hög grad av effektivitet för att minska handläggningstider. Detta arbete har fortsatt under 2018. Vid omorganisationen överfördes ett stort antal ej behandlade ansökningar om personlig assistans LSS från stadsområdena till funktionsstödsförvaltningen. En del av ansökningarna hade ankomstdatum under 2016 och redan väntat upp mot ett år på hantering. Under senare hälften av 2017 startades en assistansgrupp som prioriterade att handlägga dessa ansökningar. Från 2018-01-15 har assistansgruppen utökats genom en omorganisation på enheten och består nu av tolv handläggare som arbetar utifrån uppgjord prioriteringsordning.

Myndigheten ser även ett ökat antal ansökningar om bostad med särskild service för vuxna enligt LSS. I oktober månad fanns det 82 ansökningar om bostad med särskild service enligt LSS där funktionsstödsförvaltningens myndighet ännu ej fattat beslut.

Insatser enligt LSS

Det sker en ökning av volymer när det gäller **personlig assistans LSS** vilket har ett tydligt samband med Försäkringskassans åtstramningar kring beslut om personlig assistans enligt SFB med statlig assistansersättning.

Vägledande domar i Högsta förvaltningsdomstolen (HVD) de senaste åren har påverkat

Försäkringskassans bedömning när det gäller begreppet ”grundläggande behov” hos personer som ansöker om personlig assistans och därmed rätten till statlig assistansersättning.

Den 1 april 2018 trädde vissa förändringar i socialförsäkringsbalken i kraft som innebär bl.a. att Försäkringskassan tillfälligt stoppar tvåårsomprövningar av rätten till assistansersättning.

Även om lagändringarna är positiva kommer effekten av senare tids åtstramningar kvarstå och belasta nämndens budget negativt. Antalet personer med assistans enligt SFB minskar sedan något år tillbaka och en viktig anledning till det är att bara en liten andel av dem som söker assistansersättning för första gången får den beviljad, många fler än tidigare får avslag.

De senaste årens förändringar som skett i Försäkringskassans bedömning av rätten till assistansersättning har medfört att brukare i större utsträckning vänder sig till kommunen för att ansöka om personlig assistans och andra kompletterande insatser. Detta har resulterat i kraftiga kostnadsökningar för funktionsstödsnämnden.

Nämnden prognostiserade i delårsrapport 1 2018 en negativ budgetavvikelse för personlig assistans LSS till följd av ökade volymer. Kommunfullmäktige tilldelade funktionsstödsnämnden 60 000 tkr i tillfälligt utökat kommunbidrag 2018 för att finansiera prognostiserat underskott avseende personlig assistans (KF 180619–20).

Även andra LSS insatser som kommunen beviljar till personer som fått avslag om statlig assistansersättning genererar en kostnadsökning för nämnden. Dessutom skapar den ökade mängden ansökningar ett behov av att bemanna upp med biståndshandläggare inom myndighetsfunktionen.

En nationell översyn av insatsen personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken (SFB) samt enligt LSS pågår. Utgången av denna översyn är oviss varpå det råder osäkerhet över dess påverkan på kostnadsutveckling och till viss del ansvarsområde för funktionsstödsförvaltningen kring personlig assistans. Enligt den ändring i utredningsdirektivet som ansvarig minister meddelade under våren 2018 skall besparingskravet tas bort från den pågående LSS-utredningen. Fokus för LSS-utredningen skall vara att presentera en tydligare och modernare lagstiftning. Eftersom utredningen också får längre tid på sig och ska presenteras först den 15 december i stället för oktober 2018 som ursprungligen var sagt, kommer eventuella ekonomiska effekter att slå igenom tidigast under 2019 men troligtvis först under 2020.

899 personer hade per 1 oktober 2018 en **bostad med särskild service enligt LSS** 9§8 och 9§9.

I de fall brukarens behov inte kan tillgodoses inom Malmö stads LSS-boenden kan en extern plats bli aktuell, vid uppgiftstillfället motsvarade det 15 personer. I de flesta fall är anledningen till en extern plats personens behov av stimulierad miljö. Projektering finns för boenden av den här sorten i Malmö, men enligt planen kommer nämnden kunna erbjuda ett antal platser först under 2020.

Under året har flera verksamheter inom LSS-boenden för personkrets 1 och 2 haft inflyttningar av personer med ett betydande behov av stöd och service, större än vad som kan tillgodoses med befintliga personalresurser på LSS-boendet. För att hålla en god kvalitet på insatserna, samtidigt som arbetsmiljön måste säkras, följer en rad resurskrävande insatser. Det innebär att verksamheterna på ett antal boenden varit i behov av att skapa team kring brukare samt säkra det pedagogiska arbetet genom att tillsätta nya kompetenser, som till exempel omsorgspedagog.

Förutom att tillse att verksamheterna har personal med rätt kompetens och arbetssätt, är mer eller mindre omfattande ombyggnationer vanligt förekommande, så även under 2018. Det handlar både om ut- och invändiga åtgärder för att möta brukare med utmanande beteende. Som exempel kan nämnas Dalhem och Holmviksgatan med genomgripande ombyggnationer i lägenheterna men även i utemiljön med syftet att skapa en stimulierad miljö och därigenom öka möjligheten för brukaren att få en fungerande vardag.

Antalet brukare som uppnår hög ålder ökar, vilket i flera fall medför mer vårdkrävande insatser. Det kan handla om tilltagande fysiska funktionsnedsättningar hos brukarna, men även demens. Utöver ombyggnationer har tvåmannainsatser vid lift införts under perioden, vilket medfört ökade kostnader för verksamheten. Anpassningar i den fysiska miljön har även genomförts med hänsyn till arbetsmiljön för medarbetarna.

En stor ombyggnad av barnboendet på Västanväg 121–123 har under perioden slutförts, vilket bidragit till

mer ändamålsenliga lägenheter för de barn och ungdomar som har sin bostad där.

Evakueringslägenheten på Lindeborgsgatan har övergått till ”Annan särskilt anpassad bostad” enligt LSS 9§9.

Den 31 oktober fanns det 31 personer med gynnande beslut som väntade på en bostad med särskild service enligt LSS.

Av de 31 personerna på kölistan har nio personer väntat i mer än ett år. Åtta av dessa har anvisats vid en eller flera tillfällen men tackat nej och angående en person pågår samtal med rättspsykiatri. 18 personer på kölistan har väntat i mer än tre månader men mindre än ett år.

Den 31 oktober fanns det tio anvisningsbara lägenheter, varav fyra i gruppboendestäder, fem i serviceboenden och en satellitlägenhet. Anvisning pågår för 16 lägenheter. Utöver dessa finns det 15 tomma lägenheter som för närvarande inte är anvisningsbara av olika skäl; sju är under renovering, i två pågår utflyttningar, tre används som evakueringslägenheter vid behov, tre står tomma p.g.a. situationen i gruppboendestaden. Flera av de personer som inte kunnat anvisas en fullgod bostad har autism och utmanande beteende. I vissa fall krävs det ett boende i en stimuleringsanpassad miljö, vilket i nuläget inte finns att erbjuda.

Under hösten har verksamheten arbetat med uppstarten av två nya boenden, både gruppboendestad och servicelägenheter. Fastigheten Draken blev inflyttningsklar i oktober månad. I november kommer elva nya servicelägenheter i Kvarteret Sofia att bli anvisningsbara.

För att frigöra platser i gruppboendestäderna pågår ett arbete med att motivera brukare som uppgett att de vill flytta till servicelägenheter att genomföra det.

Hyseskontrakt har tecknats för fyra nya lägenheter. Dessa är tänkta att användas för att kunna erbjuda nya boendeformer. En målgrupp är brukare som idag vill gå vidare från LSS boende till en mer självständig boendeform med egen lägenhet och boendestöd, vilket kan frigöra platser på LSS-boendena och på sikt kunna leda till en minskning av behovet av LSS-boenden om detta slår väl ut och ytterligare lägenheter kan tecknas. En annan tilltänkt målgrupp är brukare som idag ansöker om boende men, med nuvarande bostadsbestånd, endast kan erbjudas externa placeringar.

En satsning som verksamheten arbetar vidare med under 2018 är att utveckla insatsen **boendestöd SoL som alternativ till LSS-boende** för personer med lindrig utvecklingsstörning och/eller autismspektrumtillstånd. Personer som beviljats insatsen boendestöd har varierande behov, med insatser från flera gånger i veckan till ett par gånger i månaden. Flera av de personer som fått beslut om boendestöd hade, om insatsen ej funnits, erbjudits LSS-bostad enligt 9§9. Förutom de personliga vinsterna för individen själv, finns även ekonomiska vinster med boendestöd då särskild bostad enligt LSS 9§9 kräver mycket mer resurser, både materiellt och personalmässigt. Boendestöd kan enbart beviljas enligt socialtjänstlagen. I boendestödets uppdrag ingår att avsluta ärenden där brukaren uppnått självständighet. Under perioden januari-oktober 2018 har fem ärenden avslutats av den anledningen.

Den 1 oktober 2018 hade 809 brukare insatsen **daglig verksamhet LSS**.

Brukare som söker daglig verksamhet har allt mer komplexa stödbehov vilket gör att det blir allt svårare att verkställa besluten. Verksamheternas nuvarande lokaler är inte anpassade och går inte att anpassas till dessa behov trots att många olika åtgärder har vidtagits. Lokalskaffning utgör en stor utmaning för hela daglig verksamhet.

Medel har tillförts daglig verksamhet för start av två nya verksamheter under 2018. Tvätteriet startade som planerat i mars månad. Den andra verksamheten som riktar sig till brukare med komplexa stödbehov har blivit försenad till den 1 november på grund av svårigheter med att hitta och anpassa lokal till målgruppen. Detta har gjort att nya beslut i hög utsträckning har fått verkställas i befintliga verksamheter med delvis nya personalresurser. Verkställigheten av beslut har i vissa fall fördröjts på grund av avsaknad av lämplig lokal.

Brukare inom daglig verksamhet LSS i Malmö stad har tidigare erhållit habiliteringsersättning till ett belopp om fyra kronor per timme. Funktionsstödsnämnden beslutade på sitt sammanträde den 25 april 2018 att från och med den 1 april höja habiliteringsersättningen från fyra kronor i timmen till åtta kronor i

timmen.

För budgetåret 2018 finansieras kostnadsökningen med statsbidrag då regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att under 2018 fördela medel till kommunerna i stimulansbidrag för habiliteringsersättning.

Verksamheten **avlösarservice enligt LSS** har under året haft en ökning av antalet utförda timmar. Ökningen avser främst avlösningsärenden nattetid för små barn med omfattande medicinska insatser som utförs som egenvård. Ärendena omfattar många timmar vilket resulterar i att mindre personalgrupper har behövt byggas upp runt varje enskild brukare. Arbete med att ta fram anpassade arbets- och bemanningsrutiner har pågått under året. Verksamheten avlösar- och ledsagarservice LSS har en hög andel timavlönade, när det gäller verksamhetens månadsavlönade personal är administrationen av scheman omfattande. Därtill möter verksamheten brukare med mer omfattande funktionsnedsättningar än tidigare vilket ställer högre krav på kompetens och kontinuitet. Ett utredningsuppdrag har därför startat under hösten i samarbete med hälsa, vård- och omsorgsförvaltningen. Utredningen kommer att belysa brukar-/anhörigperspektivet, personalperspektivet och ekonomiska aspekter.

För **korttidsvistelse LSS** ses en fortsatt hög andel brukare som bor på korttidshem under flera månader i väntan på boende enligt LSS. Det rör sig om både vuxna och barn/ungdomar.

Även antalet komplexa akuta placeringar är kvar på en hög nivå inom korttidsvistelse LSS. Komplexiteten handlar om såväl brukarens funktionsnedsättning som psykosociala faktorer kring brukaren eller familjen, som medicinska frågor och egenvård. Dessa ärenden ställer stora krav på flexibilitet i verksamheten då ärendena aktualiseras endast ett fåtal timmar innan brukaren kommer till korttidshem.

Samtliga korttidshem LSS har fler brukare med utmanande beteende. Detta ställer krav på hög kompetens hos personalen men också på god dokumentation, genomarbetade rutiner och säkra lokaler. En pedagogisk samordnare har anställts för att utveckla det pedagogiska arbetet i verksamheten.

Under våren 2018 gjordes en utredning om organiseringen av **barnverksamheter** inom LSS i funktionsstödsförvaltningen. Utredningen resulterade i ett beslut om att barnboendena tillsammans med korttidsverksamheterna, sommarkollo och stödfamilj skall samlas i en ny enhet från den 1 januari 2019. Syftet med att samla all barnverksamhet i en enhet är bland annat att skapa större kontinuitet, trygghet och kvalitet för barnen genom att samordna personalresurser på ett mer effektivt sätt. Det bidrar i sin tur till att fler medarbetare kommer kunna arbeta heltid.

I planeringen av den nya enheten ligger stort fokus på att säkerställa att det finns samordnade arbetssätt, rutiner och strukturer för samverkan med myndighet och externa aktörer, framförallt för de brukare som har insatser från flera verksamheter.

Insatser enligt SoL

Ett utökat behov av **boende enligt socialtjänstlagen** för funktionsstödsförvaltningens målgrupp inom socialpsykiatrin har registrerats under året. För året prognostiseras 146 särskilda boende platser i snitt per månad varav 128 externa.

Förvaltningen arbetar för att minska antalet externa platser genom att erbjuda alternativ i Malmö som är anpassade till brukarens behov, t.ex. boendestöd samt genom ett fördjupat samarbete med psykiatrin.

Verksamheten kommer i början av 2019 starta ett nytt boende med åtta lägenheter. Detta boende är tänkt att i första hand användas som alternativ till externa platser.

Verksamheterna **avlösare, ledsagare** och **kontaktpersoner** enligt SoL och LSS har slagits ihop och organiserats i samma enhet fr.o.m. 2018-10-01. Organisationsförändringen förväntas skapa tryggare anställningar där det ges möjlighet till månadsanställningar eftersom medarbetaren kan erbjudas fler uppdrag. Samlade resurser som fördelas på fler sektionschefer och assistenter bidrar till mindre sårbarhet.

Inom verksamheten **boendestöd** fortsätter arbetet med att sammanfoga de fem boendestödsorganisationerna som fördes över till funktionsstödsförvaltningen från stadsområdena i samband med omorganisationen den 1 maj 2017.

HSL-verksamheten

Det långsiktiga arbetet med att bygga upp hälso- och sjukvårdsorganisationen har fortsatt under 2018. I HSL-verksamheten arbetar legitimerad personal med hälso- och sjukvårdsinsatser åt förvaltningens målgrupper. Antalet patienter med insatser är i nuläget drygt 1 600 av förvaltningens ca 3 200 brukare/patienter.

En genomlysning av verksamheten har gjorts under februari-mars 2018. Genomlysningen har resulterat i en plan för förändrad intern organisering av HSL-verksamheten. Den 1 november får funktionsstödsförvaltningen en ny organisation för hälso- och sjukvård. Den nya organisationen bygger på ett teambaserat arbetssätt, med ett tydligare uppdrag och där medarbetarna ges möjligheter att specialisera sig.

Funktionsstödsförvaltningens nya hälso- och sjukvårdsorganisation blir uppdelad i tre hälso- och sjukvårdsteam där sjuksköterska, undersköterska, arbetsterapeut och fysioterapeut ingår. Teamen är uppdelade inom verksamhetsområdena: LSS-bostäder personkrets 1 och personkrets 2, Socialpsykiatri, LSS-bostäder personkrets 3 och boendestöd samt Hemsjukvård och personlig assistans. Fokus är ett ökat samarbete inom HSL-organisationen, med övriga verksamheter i funktionsstödsförvaltningen samt med andra vårdgivare och samarbetsaktörer.

För patienterna kommer den nya organisationen bidra till ökad kontinuitet och patientsäkerhet. Målet är även att legitimerad personal ska få mer tid till patientnära arbete. Tydligare former för samarbete i organisationen skapar förutsättningar för ökad helhetssyn kring brukaren vilket underlättar det förebyggande och hälsofrämjande arbetet.

Arbetet med genomlysning av verksamheten kommer att fortsätta och innebära en kartläggning av såväl HSL-insatser som kompetens i syfte att identifiera och implementera lämpliga arbetssätt och noggrant följa upp HSL-insatser. Den nya HSL-organisationen skall möjliggöra en löpande uppföljning av balansen mellan HSL-insatser och ekonomiska resurser.

Arbetsmarknadens begränsade utbud av sjuksköterskor har inneburit att verksamheten under större delen av året behövt ersätta ordinarie personal med inhyrda tjänster från bemanningsföretag. Lyckad rekrytering under vår och sommar innebär att majoriteten av befattningar avseende måndag till fredag dagtid är tillsatta fr.o.m. oktober 2018.

Ett nytt avtal för inhyrda tjänster från bemanningsföretag riktat mot kväll och helg trädde i kraft 1 juni 2018. I det nya avtalet ingår en gemensam plan för att funktionsstödsförvaltningen successivt tar över HSL-insatser under helger dagtid med syfte att minska kostnaderna. Arbetet med planering inför övertag av HSL-insatser har påbörjats under hösten för att slutföras under första delen av 2019.

Förvaltarenhet

Kommunfullmäktige godkände på sitt sammanträde 2018-09-27 inrättandet av en förvaltarenhet med anställda ställföreträdare i Malmö stad, med placering hos funktionsstödsnämnden. En förvaltarenhet inom kommunen består av anställda ställföreträdare, som har som uppdrag att vara god man, förvaltare eller särskilt förordnad vårdnadshavare. Fördelar med en förvaltarenhet är att den kan säkerställa tillgång till ställföreträdare och säkra en hög kompetens vilket medför rätt hjälp till huvudmannen. Då överförmyndarnämnden har i uppdrag att utöva tillsyn över ställföreträdarens verksamhet kan en förvaltarenhet inte organisatoriskt finnas inom samma nämnd som avdelningen för överförmyndarärenden.

Under höst/vinter 2018 pågår rekrytering och förberedelser inför start av förvaltarenheten den 1 januari 2019. Överförmyndarnämnden har ekonomiskt ansvar för verksamheten och ersätter funktionsstödsnämnden för faktiska kostnader.

Uppföljning av ekonomin

Utfall och prognos

Utfall och prognos

Tkr	Nettokostnad	Kommunbidrag	Avvikelse
Utfall jan-okt	-1 507 260	1 510 532	3 272
Prognos nov-dec	-331 761	308 789	-22 972
Helårsprognos	-1 839 021	1 819 321	-19 700

Resultaträkning

Tkr	Prognos	Budget	Avvikelse
Bidrag	93 045	79 549	13 496
Övriga intäkter	335 044	314 241	20 803
Totala intäkter	428 089	393 790	34 299
Lönekostnader	-883 304	-856 045	-27 259
PO-Pålägg	-337 413	-334 877	-2 536
Övriga personalkostnader	-6 822	-7 446	624
Totala personalkostnader	-1 227 539	-1 198 368	-29 171
Lokal- och markhyror	-167 047	-167 872	825
Övriga kostnader	-864 582	-838 176	-26 406
Avskrivningar	-6 178	-6 628	450
Totala övriga kostnader	-1 037 807	-1 012 676	-25 131
Nettokostnad exkl. finansnetto	-1 837 257	-1 817 254	-20 003
Kommunbidrag	1 819 320	1 819 320	0
Finansiella intäkter	0	0	0
Finansiella kostnader	-1 763	-2 066	303
Resultat	-19 700	0	-19 700
Nettokostnad	-1 839 020	-1 819 320	-19 700

Kommentar till utfall

För perioden januari-oktober 2018 redovisar nämnden en positiv budgetavvikelse om 3 272 tkr.

En del verksamheter redovisar stora negativa budgetavvikelser medan andra verksamheter redovisar ett överskott för perioden. Negativa budgetavvikelser kan härledas till framförallt ökade personalkostnader och kostsamma ombyggnationer och renoveringar för att möta specifika behov hos brukare inom LSS-boendena. Även högre kostnader än budgeterat för biståndsbeslut inom förvaltningens myndighetsenhet genererar en negativ budgetavvikelse för perioden. Nya LSS-boenden vars start blivit senarelagd genererar ett överskott för perioden. Även budgeterade medel för oförutsedda kostnader förbättrar periodens resultat.

Kommentar till prognos

Funktionsstödsnämnden prognostiserar för 2018 ett underskott om 19 700 tkr, vilket innebär ett

förbättrat resultat med drygt 9 000 tkr jämfört med prognosen till delårsrapport 2. Det råder prognososäkerhet med anledning av eventuella kommande beslut om insatser som kan påverka årets resultat, då en del beslut kan generera retroaktiv ersättning. Myndigheten har i sin prognos tagit hänsyn till att ett antal sådana ärenden kan komma under årets sista månader.

Merparten av funktionsstödsnämndens prognostiserade underskott i utfallsprognos 2 utgörs av ekonomiska utmaningar inom hälso- och sjukvårdsverksamheten (HSL), LSS-boenden och kostnader för biståndsbeslut inom myndighetsenheten. Underskottet balanseras till viss del av överskott inom gemensam service.

I det prognostiserade resultatet till utfallsprognos 2 har hänsyn tagits till den ekonomiska effekt som förvaltningens åtgärdsplan beräknas ge. Funktionsstödsnämnden godkände den föreslagna åtgärdsplanen på sitt sammanträde den 25 april.

Kommunfullmäktige tilldelade funktionsstödsnämnden 60 000 tkr i tillfälligt utökad kommunbidrag 2018 för att finansiera prognostiserat underskott avseende **personlig assistans** (KF 180619–20). Av den totala prognostiserade budgetavvikelsen utgör 12 400 tkr den ekonomiska effekten av kostnadsövervältringen från den statliga personliga assistansen som beräknas uppstå under året utöver finansieringen via tillfälligt utökad kommunbidrag. Samtidigt prognostiseras lägre kostnader än budgeterat avseende kommunens betalningsansvar för de första 20 assistanstimmarna i veckan för personer med beviljad assistansersättning från Försäkringskassan.

Försäkringskassan har blivit mer restriktiv avseende beviljandet av statlig assistansersättning, vid indragen assistansersättning står kommunen för hela kostnaden avseende de assistanstimmar som tidigare Försäkringskassan finansierat. Försäkringskassans åtstramningar har dessutom gjort att personer i behov av personlig assistans i större utsträckning vänder sig direkt till kommunen. I tidigare prognoser har antalet kommunärenden uppskattats till ett större antal än utfallet efter oktober månad visar, vilket resulterar i ett förbättrat prognostiserat resultat i utfallsprognos 2. Förvaltningens utförandel av personlig assistans LSS prognostiserar ett mindre överskott om 700 tkr.

För kostnader avseende de första 20 assistanstimmarna i veckan gällande personer som beviljats **personlig assistans enligt SFB** budgeterades ekonomiska medel motsvarande 465 ärenden i snitt per månad 2018. Enligt prognos kommer antalet ärenden ligga på 430 i snitt per månad vilket innebär ett överskott om 10 000 tkr på årsbasis. Minskningen av antalet ärenden återspeglar Försäkringskassans tillämpade åtstramningar när det gäller beviljandet av assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken. Det prognostiserade resultatet förbättras med ytterligare ca 2 000 tkr till följd av erhållen ersättning från Migrationsverket i form av statsbidrag för varaktig vård i de fall den assistansberättigade uppfyller kraven.

Förvaltningens utförande enhet för personlig assistans SFB tillhandahåller personlig assistans i kommunal regi för de brukare som valt kommunen som utförare. Kostnaderna är större än vad intäkten i form av assistansersättning från Försäkringskassan är, vilket prognostiseras resultera i ett underskott om 4 700 tkr för 2018. En viktig anledning till underskottet är att den årliga uppräknningen av Försäkringskassans timersättning ligger långt under personalens löneutveckling.

För att motverka underfinansieringen från Försäkringskassan och uppnå en budget i balans arbetar verksamheten med en genomlysning av samtliga brukarärenden och genomför kontroller så att personal och schemaläggning stämmer med beslut. Hög frånvaro och hög personalomsättning analyseras i arbetsgrupper. När det gäller en snabb anpassning vid omställning av verksamhet finns det fungerande processer inom enheten men samarbetet behöver vidgas till fler verksamheter. En positiv ekonomisk effekt förväntas uppnås genom införandet av ett geografiskt team för utförandet av korta insatser samt genom digitalisering av redovisningen till Försäkringskassan. Arbetet med införandet av ett digitalt system för redovisning av s. k. FK-listor fortsätter. Det finns förslag på lämpligt digitalt system, en riskanalys har genomförts. Det digitala systemet är avsett att förenkla och spara mycket tid på flera nivåer inom enheten.

För insatserna **kontaktperson LSS**, **avlösarservice LSS** samt **korttidsvistelse LSS** prognostiseras ett sammanlagt underskott om 11 400 tkr. För insatsen **kontaktperson LSS** kan underskottet härledas till

högre ersättningsnivåer 2018 jämfört med 2017. För insatsen **avlösarservice LSS** kan det prognostiserade underskottet härledas till att antalet beviljade timmar överstiger budgeterade timmar, motsvarande 12 700 timmar. Det prognostiserade underskottet för insatsen **korttidsvistelse LSS** kan härledas till ett ökat behov av antal dygn i förhållande till budgeterade dygn på myndigheten. Ökningen av antalet dygn i relation till budgeterade dygn förklaras bland annat av att en del brukare under året har vistats på korttidshem LSS under en längre tid i avvaktan på ett lämpligt LSS-boende.

Daglig verksamhet LSS prognostiserar ett överskott om 3 700 tkr. Överskottet beror i första hand på svårigheter i vikarierekryteringen. En annan anledning till överskottet är senare start av nya planerade verksamheter, i det ena fallet till följd av försenad tillgång till lämplig lokal och i ett annat fall till följd av tillfälligt minskat uppdrag (tvätteriet).

Förvaltningens samtliga **LSS-boenden** (personkrets 1, 2 & 3) prognostiserar ett underskott om 19 300 tkr för helåret 2018. Underskottet inom LSS-boenden personkrets 1, 2 och 3 uppstår till följd av högre personalkostnader än budgeterat, då en del brukare påvisat omfattande behov av extra stöd i form av personalresurser. Två akutplaceringar i november månad medför ökade personalkostnader för LSS-boenden, vilket påverkar prognosen negativt med 700 tkr jämfört med delårsrapport 2.

Verksamheten **externa platser BoLSS** prognostiserar ett överskott om 2 000 tkr för helåret 2018. Antalet externa platser beräknas till 14 i snitt per månad jämfört med 13 budgeterade. Dygnspriset för nya externa platser är lägre än det budgeterade priset per plats, vilket medför att verksamheten externa platser BoLSS prognostiserar ett överskott för år 2018.

BoLSS-utbyggnad prognostiserar ett överskott om 13 000 tkr för helåret 2018. Överskottet avser budgetmedel till två nya LSS-boende och tre satellitlägenheter, Tygelsjögården, Krubban och Bandkniven, vars start blivit senarelagd. Gruppboendet Sofia öppnade en månad tidigare än planerad start vilket medför ett försämrat prognostiserat resultat för utbyggnaden jämfört med delårsrapport 2.

För köp av platser inom **särskilt boende och korttidsvistelse SoL** prognostiseras ett underskott om totalt 6 800 tkr. Kostnaderna för köp av särskilt boende platser beräknas ge ett underskott om 12 800 tkr. Antalet platser som behövs köpas in överstiger antalet budgeterade platser med 14 platser. Köp av korttidsvistelse SoL beräknas generera ett överskott om 6 000 tkr. Antal prognostiserade dygn beräknas till 4 422 färre än budgeterade dygn.

HSL-verksamheten prognostiserar för 2018 ett underskott om 27 300 tkr. Underskottet kan till större del härledas till inhyrning av sjukskötersketjänster från bemanningsföretag, för att täcka behovet av personal till följd av vakanta tjänster och stora rekryteringssvårigheter. För att kunna garantera patientsäkerheten krävs det att vakanta tjänster inom HSL-verksamheten tillsätts oavsett tillgång till legitimerad arbetskraft på arbetsmarknaden. Tillsättning av vakanta tjänster med inhyrd personal från bemanningsföretag medför utökade kostnader jämfört med vanlig rekrytering. Verksamheten uppvisar dock ett förbättrat prognostiserat resultat med 1 600 tkr jämfört med delårsrapport 2, vilket till större del beror på retroaktiv återsökning av momskompensation avseende köpta tjänster från bemanningsföretag.

Ett nytt avtal för inhyrda tjänster från bemanningsföretag riktat mot kväll och helg trädde i kraft 1 juni 2018. Det nya avtalet innebär lägre kostnader för inhyrd personal jämfört med tidigare avtal till följd av ett lägre avtalat timpris, kostnadsbesparingen blir dock lägre än tidigare beräknat. Lyckad rekrytering under vår och sommar har inneburit att större del av befattningar avseende måndag till fredag dagtid blev tillsatta under oktober månad.

Kostnaderna för tekniska hjälpmedel är höga och bidrar i hög grad till HSL-verksamhetens negativa budgetavvikelse. En genomlysning av kostnader och analys av orsak till ökningen pågår och kommer att följas av åtgärder i syfte att vända trenden.

Gemensam verksamhet prognostiserar ett överskott om 15 800 tkr. Överskottet beror i huvudsak på

budgeterade medel för oförutsedda kostnader samt övriga besparingar. Ökade kostnader avseende kommungemensamma system och licenskostnader påverkar den slutliga prognosen negativt med ca 3 500 tkr.

Beslutade/planerade åtgärder

Funktionsstödsnämnden påbörjade redan 2017 arbetet med att vidta åtgärder som innebär kostnadsreduceringar inom verksamheten. Förvaltningen har tagit fram en åtgärdsplan som innefattar åtgärder för en ekonomi i balans för 2018 men även ett påbörjat arbete med en långsiktighet i att inför budget 2019 arbeta för en ekonomi i balans. Funktionsstödsnämnden beslutade om den föreslagna åtgärdsplanen den 25 april 2018.

För avdelningarna motsvarar de beslutade besparingsåtgärderna en kostnadsreducering med drygt 20 000 tkr för året. I det prognostiserade resultatet till utfallsprognos 2 har hänsyn tagits till den ekonomiska effekt som förvaltningens åtgärdsplan beräknas ge.

De besparingsåtgärder som avser avdelning LSS bostäder motsvarar en kostnadsminskning med 10 700 tkr för 2018 och genomförs främst genom vakanshållning av tjänster och översyn av resursbehov. Avdelningen har genomfört de beslutade besparingsåtgärderna, dessa beräknas dock inte kunna ge full ekonomisk effekt. Nyttillkomna ärenden som aviserades redan i samband med delårsrapport 1 har medfört kostsamma anpassningsåtgärder som försämrar avdelningens prognostiserade resultat. Avdelningen kompenserar en betydande del av kostnaderna genom att vakanshålla tjänster, eller delar av tjänster i verksamheter där behoven inte är lika omfattande. Avdelningen arbetar även med andra åtgärder, ett exempel är kompetenshöjande insatser för att medarbetarna ska få redskap att hantera verksamheternas utmaningar.

Avdelning Stöd, hälsa och daglig verksamhet har tagit fram besparingsåtgärder motsvarande 4 900 tkr för året. Åtgärderna som i sin helhet avser hälso- och sjukvårdsverksamheten bedöms inte kunna ge beräknad ekonomisk effekt, dock bedömer avdelningen att kostnadsreduceringar inom övrig verksamhet medför att avdelningen som helhet ändå uppnår planerad besparingsåtgärd.

En genomlysning av hälso- och sjukvårdsverksamheten har gjorts under februari-mars 2018. Genomlysningen har resulterat i en plan för förändrad intern organisering av HSL-verksamheten. Den nya organisationen för HSL-verksamheten träder i kraft den 1 november 2018.

Till följd av lyckade rekryteringsinsatser 2018 är de flesta befattningar sjuksköterskor dagtid måndag till fredag tillsatta fr.o.m. oktober månad. Nytt avtal för inhyrda tjänster från bemanningsföretag riktat mot kväll och helg trädde i kraft den 1 juni 2018. I avtalet ingår även en gemensam plan för att funktionsstödsförvaltningen successivt tar över HSL-insatser under helger dagtid med syfte att ytterligare minska kostnaderna.

En av de besparingsåtgärder som tas upp i åtgärdsplanen avser ökat samarbete mellan förvaltningens enheter och avdelningar. Som ett exempel på ett sådant samarbete kan nämnas att enhet 1 och 2 inom daglig verksamhet LSS arbetar tillsammans mot det ekonomiska målet att uppnå en budget i balans för hela verksamheten på årsbasis. Detta innebär restriktivitet i alla verksamheter oberoende av verksamhetens resultat. En samverkan genom att samutnyttja rekryterare, assistent och chefsstöd skapar en effektivitet med mer hållbar kvalitet i verksamheten.

Planeringsarbetet pågår för uppstart av ett geografiskt team med uppdrag att utföra s.k. korta insatser inom hemtjänst, personlig assistans, avlösning/ledsagning, korttidshem och boenden enligt LSS. Införandet kommer att ske successivt med planeringsfas under hösten 2018 och uppstart under senhösten 2018/våren 2019.

För avdelning Myndighet och socialpsykiatri uppgår besparingsåtgärderna till 4 000 tkr för 2018. I samband med utfallsprognos 2 bedömer verksamheten att vidtagna åtgärder kommer att ge den planerade effekten på helårsbasis. Eventuellt nya personlig assistans ärenden som övertas från Försäkringskassan kan medföra ökade kostnader.

Även ökade volymer inom LSS-insatser som beviljas som alternativ eller komplettering till personlig

assistans till följd av Försäkringskassans förändrade praxis kan medföra ökade kostnader.

Inom förvaltningens myndighetsfunktion arbetas intensivt med att optimera handläggningsprocessen genom systematiskt kvalitetsarbete och genomlysning av alla delprocesser. Det pågår också en systematisk uppföljning av ärenden inom myndighetsfunktionen. Myndigheten erhåller handledning och vägledning från stadsjuristerna.

Avdelningen arbetar för att personer som idag har en extern plats enligt SoL erbjuds boende på hemmaplan eller andra lämpliga lösningar. Flera av dessa personer har haft en extern plats enligt SoL i flera år, deras behov består främst av bostad, boendestöd samt social samvaro.

Verksamheten kommer att under nästa år starta ett SoL boende för personer med psykisk funktionsnedsättning. Syftet är att stödja personerna för att dessa ska kunna uppnå bättre levnadsvillkor samt utveckla färdigheter för att så småningom klara av mer självständiga boendeformer.

Verksamheten har även tecknat hyreskontrakt för fyra nya lägenheter. Dessa är tänkta att användas för att kunna erbjuda nya boendeformer dels till brukare som idag vill gå vidare från LSS boende till en mer självständig boendeform med egen lägenhet och boendestöd och dels till brukare som idag ansöker om boenden men, med nuvarande bostadsbestånd, endast kan erbjudas externa platser.

Vikarietillsättningen gällande nattpersonal inom avdelningens LSS-bostäder personkrets 3 innebär stora kostnader i form av bl.a. övertidsersättning. Verksamheten har inrättat en nattpool som kommer dels att bidra till bättre kvalitet genom kontinuitet, bra kännedom av arbetsplatsen och brukarnas behov, dels minska vikariekostnaderna.

Gemensam administration har tagit fram besparingsåtgärder motsvarande 600 tkr för året. Stabsavdelningarna erhåller inte ett utökat kommunbidrag för höjningen av PO-pålägget 2018 utan den ökade kostnaden blir ett sparkrav på respektive avdelning. Effektiviseringarna bedöms kunna ge beräknad ekonomisk effekt.

För att uppnå en ekonomi i balans med bibehållen kvalitet i verksamheten arbetar nämnden utöver beslutade besparingsåtgärder även med förbyggande insatser som införandet av stödteam som inrättas med befintlig personal, aktivitetslokaler, alternativ till externa placeringar enligt socialtjänstlagen, satsningar för att förebygga psykisk ohälsa samt minska personalens sjukfrånvaro.

Investeringsram

Typ av investering	Prognos	Budget	Avvikelse
Inventarier/Byggnadsinventarier	7 200	7 200	0

Årets investeringskostnader beräknas uppgå till 7 200 tkr. Investeringarna genomförs i huvudsak i nya LSS bostäder samt ombyggnation av befintlig verksamhetslokal till tvätter i daglig verksamhet.